

СТАНОВИЩЕ

По дисертационния труд за придобиване на научната степен

ДОКТОР НА НАУКИТЕ

в професионално направление

3.7 „Администрация и управление (Стопанско управление)“,

представен от

проф.д-р Десислава Иванова ЙОРДАНОВА

От **проф.д-р Веселин Иванов Благоев**

Висше Училище по Мениджмънт

Тази рецензия е изготвена в изпълнение на Заповед № РД-38-462/26.07.2022 г. на Ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ за утвърждаване на Научно жури за провеждане на защита на дисертационния труд на проф.д-р Десислава ЙОРДАНОВА за придобиване на научната степен ДОКТОР НА НАУКИТЕ по „Администрация и управление (Стопанско управление)“, с която съм определен за член на Научното жури. На първото заседание на Научното жури ми е възложено да представя становище по дисертационния труд.

Представената от кандидата проф.д-р Десислава Йорданова документация, която е много добре комплектована и пълна, отговаря на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав на СУ.

1. Представяне на кандидата за степента

ДОКТОР НА НАУКИТЕ

Проф. Йорданова е представила всички необходими за процедурата материали, в т.ч. дисертационния труд „Технологично предприемачество сред български STEM студенти – ролята на университета“ в обем 342 стр. вкл. приложения, на български и английски език, автореферат, както и списък с публикации.

Както се вижда от представената автобиография проф. Йорданова е с богат академичен опит в областта, в която е представената докторска дисертация, в т.ч.:

- Преподавателска дейност:
 - Предприемачество на английски език; Създаване на ново предприятие; Управление и унаследяване на семейна фирма; Управление и развитие на нови и малки фирми; Фамилен бизнес; Предприемачество и иновации.
 - Участие в научноизследователски проекти
 - Участие в научни конференции
- Разработване на учебно-методически материали*

Подобна и също концентрирана в предприемаческата област е дейността ѝ като доцент и преди това асистент. В рамките на това тя е развивала свързаните с технологичното предприемачество въпроси. Както се вижда от представения списък с публикации, всички те са концентрирани около технологичното предприемачество и/или обучението на STEM студенти за развитие в тази област.

В цялост представените материали доказват безспорния академичен авторитет и резултати на проф. Йорданова и изпълняват формалните изисквания по процедурата за научната степен Доктор на науките в избраното направление „Технологично предприемачество сред български STEM студенти – ролята на университета“.

2. Оценка на качествата на дисертационния труд

Без никакви колебания определям представения от Десислава Йорданова дисертационен труд като първокласна наука в съответната област. Основанията ми за това са както следва:

- Темата на изследването е изключително актуална. Технологичното предприемачество, в частност свързаното с образованието на STEM студенти, е едно от двете водещи направления в развитието на университетското образование на високо равнище и всяко качествено изследване в тази област е изключително ценно – както в теоретичен, така и в практически план.

- Д. Йорданова представя различни теоретични модели на предприемаческия университет, като са изведени ключови елементи на предприемаческия университет. Анализират се проблеми и бариери пред предприемаческата трансформация на българските университети. Тази докторска работа със сигурност допълва стойностните разработки в областта.
- Предложени са четири концептуални модела на изследването, които представят факторите, свързани с университета, влияещи върху следните етапи на процеса на технологично предприемачество (Фигури 18 - 21)
- Особено внимание заслужава методологията на това изследване, която отговаря напълно на изискванията на Scopus списанията. Сам по себе си този факт говори за качеството на изследването.
- Самото изследване е мащабно, проведено през 2015-2016 г. с участието на 1061 STEM студенти, които се обучават в 15 български университети.
- Както посочва проф. Йорданова „Описани са разнообразни бариери пред предприемаческата дейност и са идентифицирани различни предприемачески дейности, извършени от изследваните STEM студенти, които участват във възникващо технологично предприемачество/ възникващо вътрешно технологично предприемачество.“
- Идентифицирани са фактори, свързани с университета, които влияят върху вероятността за възникващото (вътрешно) технологично предприемачество
- Представена е концептуална рамка на ролята на университета за технологичното предприемачество сред STEM студенти (Фиг.22).
- Работните хипотези са коментирани много добре.

3. Публикации

В случая това не е най-важният елемент в оценката. Посочени са общо 14 заглавия, в т.ч. колективни публикации, я т.ч. 3 в индексирани в Scopus & Web of Science списания. Всички публикации са на английски език. Публикациите са

свързани с изследванията и изводите в дисертационния труд. Всичките публикации са свързани с тематиката на дисертацията и отразяват различни елементи от изследванията.

4. Приноси в дисертационния труд

Съгласен съм с представените от Д.Йорданова виждания за приносите й,
в т.ч.:

1/ Научни приноси:

- Систематизирани са дефиниции, теоретични подходи и модели в областта на предприемачеството.
- Разработени са четири концептуални модели на факторите, свързани с университета, влияещи върху нагласите, намеренията и поведението за развитие на технологично предприемачество сред STEM студенти.
- Предложените концептуални модели допринасят за по-добро разбиране на процеса на развитие на технологично предприемачество, защото подчертават ролята на намеренията за осъществяване на технологично предприемачество като важен етап на преход от целеви намерения за развитие на технологично предприемачество към възникващо (вътрешно) технологично предприемачество .
- Разработен е инструментариум за изследване на нагласите, намеренията и поведението за развитие на технологично предприемачество сред STEM студенти.

2/ Научно-приложни приноси:

- Получено е ново знание за технологичното предприемачество сред български STEM студенти и ролята на университета за нагласите, намеренията и поведението за развитие на технологично предприемачество сред български STEM студенти.
- Получените резултати имат приложно значение за създаване и въвеждането на политики и мерки за подкрепа с цел стимулиране на технологичното предприемачество сред български STEM студенти.
- Получените резултати имат приложно значение за подобряване на съдържанието и дидактическите методи в обучението по предприемачество на STEM студенти в българските университети.

7. Критични бележки и препоръки

Това е едно чудесно изследване, с висока стойност за обучението на STEM студенти по предприемачество. В духа на положителната научна критика бих посочил следното:

Проф. Йорданова трябва да поеме отговорности за повече публикации на български език, които да са достъпни и за потребители в България, които не владеят английски език. Такъв академичен обмен на изследвания/публикации би допринесъл за популяризиране на достиженията в това изследване сред българската аудитория. Темата е от огромен интерес, а качеството на изследването в двете му части – методология и изпълнение – отговарят на най-високите академични стандарти.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На основа на всичко казано по-горе оценявам представения дисертационен труд на проф. д-р Десислава ЙОРДАНОВА като много стойностен и заслужаващ да се присъди на автора му научната степен **ДОКТОР НА НАУКИТЕ** по „Администрация и управление (Стопанско управление)“ в СУ. Убеден съм, че трудът отговаря на приетите препоръчителни научни и наукометрични формални изисквания. Публикациите съдържат резултати от изследвания, представляващи научни и научно-приложни приноси, добавящи знания за усъвършенстване на технологичното предприемачество като теория и практика.

Нямам роднински връзки с кандидата, нито съвместни публикации с нея. Оценявам я като цялостно изграден и задълбочен академичен кадър, ценена и уважавана в академичната общност.

Въз основа на запознаването с предоставения научен труд, неговата безспорна значимост, съдържащите се в него научни и приложни приноси, намирам достатъчни основания да предложа на **проф. д-р Десислава Иванова ЙОРДАНОВА да бъде присъдена научната степен ДОКТОР НА НАУКИТЕ в**

професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, научна специалност „Стопанско управление“. Убеден съм, че такова решение на Научното жури е заслужено и й пожелавам нови успехи в научните изследвания, както и като преподавател.

Предлагам на уважаемото жури да присъди на проф.д-р Десислава ЙОРДАНОВА научната степен ДОКТОР НА НАУКИТЕ.

Член на научното жури:
(проф. д-р Веселин Иванов Благоев)

6.09. 2022 г.